THE PRAGMATIC MEANING OF POSSESSION

Ionela Guşatu, Assist., PhD and Roxana Sfetea, Prof., PhD, "Carol Davila" University of Medicine and Pharmacy,Bucharest

Abstract: Această lucrare urmăreşte să prezinte cazuri în care posesia din cadrul unui grup nominal cu genitiv nu este recuperabilă din structura semantică a niciunuia dintre elementele constitutive ale grupului, ci este recuperabilă by default, pe baza unor informaţii venind din contextul extralingvistic în care este folosit grupul.

Keywords: posesie, genitiv, grup nominal, lexicon generativ

Pentru a demonstra că posesia este o relaţie determinabilă pragmatic, vom argumenta că semnificaţia posesivă din grupul nominal nu provine decât în cazuri excepţionale dintr-un nume centru inerent relaţional. Demonstraţia este simplă. Există într-adevăr grupuri nominale cu dependent genitival care exprimă posesia, relaţia provenind din numele centru. Este cazul unor grupuri în care centrul este un nume de tipul *proprietarul*, *deţinătorul*, *posesorul*. Pentru cazuri de acest fel, grupul nominal moşteneşte relaţia de posesie de la numele centru, care este inerent relaţional: un proprietar (deţinător, posesor) este cel ce are în proprietate (deţine, posedă) ceva. Numele centru stabileşte aşadar relaţia de posesie cu un al doilea argument care este genitivul, iar genitivul denumeşte obiectul posedat. Lexiconul generativ[1] codifică această caracteristică în rolul FORMAL al numelor precum *proprietarul*, *deţinătorul*, *posesorul*:

(1)
$$\begin{bmatrix} \text{proprietar ul} \\ ARGSTR = \begin{bmatrix} ARG = x : posesorul \\ D-ARG = y : obiectul \quad posedat \end{bmatrix} \\ EVENSTR = [D-EV = e : stare] \\ QUALIA = [FORMAL = posesie(e,x,y)] \end{bmatrix}$$

[1] Pustejovsky (1995), *The generative lexicon*.

BDD-V1588 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:43 UTC)

În continuare, prin simpla specificare a obiectului posedat, aceste nume proiectează un grup nominal cu semnificaţie posesivă:

(2)
$$\begin{bmatrix} \text{proprietar ul} \quad \text{casei} \\ ARGSTR = \begin{bmatrix} ARG = x : posesorul \\ D-ARG = y : obiectul \quad posedat \wedge y = casa \end{bmatrix} \\ EVENSTR = [D-EV = e : stare] \\ QUALIA = [FORMAL = posesie(e, x, casa)] \end{bmatrix}$$

Situaţiile de posesie inerentă descrise mai sus sunt însă excepţionale, şi aceasta din două motive. În primul rând ele sunt rare, pentru că puţine sunt numele care proiectează un grup nominal posesiv în acest fel. Iar în al doilea rând, aceste situaţii sunt opuse, din punctul de vedere al structurii semantice de posesie, situaţiilor celor mai frecvente din limbă. Într-adevăr, se observă că în situaţiile analizate mai sus posesia provine din relaţia exprimată de numele centru. În copleşitoarea majoritate a situaţiilor din limbă însă, nu prin această configuraţie se exprimă posesia, ci printr-o configuraţie inversă, adică prin nume centru care denotă obiectul posedat şi prin genitiv care exprimă posesorul. Această structură semantico-sintactică este pentru a spune aşa regula posesiei în limbile naturale: *casa lui Ion.*

Se întâmplă acum că tocmai pentru situaţiile din a doua categorie nu dispunem de o determinare lexicală a relaţiei de posesie. Cu alte cuvinte, pentru situaţiile tipice de posesie nominală posesia nu este nici inerentă, nici contextuală. Aceste afirmaţii vor fi argumentate în continuare.

Demonstraţia faptului că într-un grup nominal posesiv precum *casa lui Ion* posesia nu provine din numele centru este simplă. Ea constă în a sublinia faptul că numele centru nu este relaţional. Acest lucru este evident. Pentru majoritatea lucrurilor pe care le declarăm drept obiecte posedate (case, animale de companie, mijloace de locomoţie, etc.), ideea de relaţie cu un al doilea argument lipseşte cu desăvârşire. Aceste nume sunt, semantic vorbind, predicate cu un singur argument, adică predicate monadice. În lexiconul generativ, proprietatea aceasta se exprimă prin inexistenţa în valoarea rolului FORMAL a unui predicat cu două argumente:

BDD-V1588 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:43 UTC)

(3) $$\begin{bmatrix} \text{casa} \\ ARGSTR = [ARG = x : constructie] \\ QUALIA = [FORMAL = casa(x)] \end{bmatrix}$$

Nu există prin urmare niciun indiciu independent în structura de argumente şi în rolul FORMAL al unui cuvânt precum *casa* care să ne permită să îi construim acestui cuvânt o reprezentare relaţională implicând ideea de posesie. În alţi termeni, ştim ce ne trebuie, dar nu avem niciun temei pentru a spune că structura pe care lexiconul generativ o dă numelui *casa* arată ca mai jos şi că permite proiecţia unui grup nominal posesiv:

(4) $$\begin{bmatrix} \text{casa} \\ ARGSTR = \begin{bmatrix} ARG1 = x : constructie \\ ARG2 = x : obiect \quad posedat \\ D-ARG1 = y : uman \vee institutie \\ D-ARG2 = y : posesor \end{bmatrix} \\ EVENSTR = [D-EV = e : stare] \\ QUALIA = [FORMAL = casa(x) \wedge posesie(e, x, y)] \end{bmatrix}$$

Fiind demonstrat că numele centru al unui grup nominal de posesie tipică nu este în mod inerent relaţional, mai rămâne acum să se arate că el nu este nici în mod contextual relaţional. Pentru a arăta acest lucru este nevoie să se pornească de la o descriere semantică completă a numelui centru şi să se arate că pentru niciunul dintre rolurile în care avem predicate relaţionale ideea de posesie nu este prezentă. Nefiind prezentă, ea nici nu poate fi valorificată contextual prin procesul deja cunoscut de coerciţie a tipurilor, care am văzut că funcţionează pentru relaţiile contextuale.

Fie aşadar reprezentarea numelui *casa*:

BDD-V1588 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:43 UTC)

(5)
$$\begin{bmatrix} \text{casa} \\ ARGSTR = \begin{bmatrix} ARG = x : constructie \\ D-ARG1 = y : uman \vee institutie \\ D-ARG2 = z : uman \end{bmatrix} \\ EVENSTR = \begin{bmatrix} D-EV = e_1 : stare \\ D-EV = e_2 : tranzitie \\ D-EV = e_3 : proces \end{bmatrix} \\ QUALIA = \begin{bmatrix} FORMAL = casa(x) \\ CONST = a_consta(e_1, x, incaperi, acoperis, etc) \\ AGENTIVE = a_construi(e_2, z, x) \\ TELIC = a_locui(e_3, y, x) \end{bmatrix} \end{bmatrix}$$

Această reprezentare dă seama de principalele proprietăţi semantice ale cuvântului. Se observă că rolurile care introduc predicate n-adice sunt CONSTITUTIVE, AGENTIVE şi TELIC. Ceea ce este important este că niciunul dintre aceste predicate nu face referire la posesie: astfel, *a consta* stabileşte o relaţie între întregul care este o *casă* şi părţile sale; *a construi* stabileşte relaţia dintre agentul constructor şi rezultatul acţiunii sale, *casa*, în vreme ce *a locui* stabileşte relaţia dintre casă şi cel care stă în ea. Ideea de posesie nu este în niciun fel recuperabilă din aceste date.

Din toate cele expuse mai sus, rezultă aşadar că posesia din grupul nominal cu genitiv nu este recuperabilă din structura semantică a niciunuia dintre elementele constitutive ale grupului. În aceste condiţii, este rezonabil să se afirme că ea este recuperabilă *by default*, pe baza unor informaţii venind din contextul extralingvistic în care este folosit grupul. Astfel, dacă structura lexicală nu permite identificarea inerentă sau contextuală a unei relaţii exprimabile prin grup nominal genitival, atunci intră în funcţiune cunoştinţa de natură extralingvistică conform căreia anumite obiecte pot fi privite drept obiecte posedate de către anumite persoane sau instituţii.

BIBLIOGRAPHY :

1. Ionescu, Emil, *Gramatici formale*, Editura Universităţii din Bucureşti, 2007.

2. Pustejovsky, James, 1995, *The Generative Lexicon*, The MIT Press, London

BDD-V1588 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:39:43 UTC)